

KÄITUMISJUHISED KANAPI VALLA ELANIKELE

Eesti koos Läti ja Leeduga valmistub 2025. aasta 8 ja 9. veebruaril Balti riikide elektrivõrgu sünkroniseerimiseks Mandri-Euroopa elektrivõrguga, astumaks edasi suure sammu energiajulgeolekus. Sünkroonala vahetuse eest vastutav Kliimaministeerium ja Elering on võtnud eesmärgi, et selle läbiviimist ei peaks tarbija märkama. Kuigi tehniliselt ei tohiks sellega mingeid riske kaasneda, peame alati olema valmis võimalikeks niheteks tavaelust hübriidrännakute, tehniliste viperuste või looduslike kriiside näol.

Käitumisjuhised inimestele (kättesaadavad olevalmis.ee lehelt):

Mõttele läbi, millised on elektrikatkestuste mõjud sinu kodus ning kuidas neid leevendada. Näiteks missuguste seadmete töö sõltub elektrist: lambid, pliit, külmkapp, pesumasin, TV ja raadio, seadmete laadimine jne. Samuti võivad välisuste kiibid ja väravad toimida ainult elektriga. Enamasti sõltub elektrist ka kodune veevarustus ja kanalisatsiooni äravool. Pikema elektrikatkestuse ajal võivad kauplused, apteegid ja tanklad olla suletud. Veendu, et sul on kodus olemas kõik vajalik, et vähemalt nädal aega ise hakkama saada. Seetõttu varu vajalikud asjad juba täna!

Soovitame igal inimesel:

- **Mõelda läbi, mida sinu ja su pere jaoks tähendab, kui kodus pole elektrit, vett, kanalisatsiooni ja kütet.**
- **Valmistuda kodus iseseisvalt hakkama saama vähemalt nädal aega.**
- **Hoida kodus varusid oma vajadustest lähtuvalt: vesi, toit, ravimid ja muu sinule vajalik.**

Lisainfot elektrikatkestusteks valmistumise saab Ole valmis! veebilehelt olevalmis.ee/et/juhis/elektriga-varustamise-katkemine

KÄITUMISJUHISED KANAPI VALLA ELANIKELE

Veevaru ja kanalisatsioon

Varu koju joogivett, kui sinu kodu veevarustus sõltub elektrist või sa pole kindel, kuidas see täpselt töötab.

- Joogivett varu 3 liitrit inimese kohta vähemalt üheks ööpäevaks. Mõtle läbi, kust joogivett vajadusel juurde saada.
- Muust looduslikust veekogust võetud vett, sealhulgas lumevett, keeda suurel kuumusel 10 minutit või kasuta veepuhastusvahendeid (filtrid, tabletid).
- Samuti ei tööta elektrikatkestuse korral kanalisatsioon, mis võib kaasa tuua tõsised uputused, reostused ja haiguste leviku. Alternatiivina saab kasutada tualettpotti asetatud prügikotte või näiteks kuivkäimlaid.

Võru Vesi tagab perioodiliselt 2-3 tundi/ööpäevas veevarustuse hooldekodude piirkondades järgnevalt Kanapi vallas:

- Erastvere küla hooldekodu- veevarustuse tagamiseks vajaliku generaatori võimsus 9 kW.
- Krootuse küla hooldekodu- veevarustuse tagamiseks vajaliku generaatori võimsus 11 kW.
- Põlgaste küla pansionaat- veevarustuse tagamiseks vajaliku generaatori võimsus 11 kW.
- Saverna küla hooldekodu- veevarustuse tagamiseks vajaliku generaatori võimsus 9 kW.

Veemahutid tulevad: Kanapi Gümnaasiumisse, Põlgaste Raamatukogu - Külaseltsi ja Krootuse Raamatukogu - Külaseltsi majja.

KÄITUMISJUHISED KANEPI VALLA ELANIKELE

Küte ja soojus

Kui sinu kodu soojavarustus sõltub elektrist, mõtle läbi alternatiivsed võimalused.

- Ahju, kamina või puupliidi olemasolul jälgi, et küttekolded oleks hooldatud ning küta mõistlikult.
- Kui sellised võimalused puuduvad, kasuta sooja hoidmiseks vaid ühte ruumi. Sulge ukсед, aknad ja ventilatsiooniavad ning tihenda kohad, kust soojus võib toast väljuda.
- Alternatiivseid kütteseadmeid (nt gaasiradiaator või -soojendi) kasuta vastavalt kasutamisinstruktsioonidele ja tuleohutusreeglitele.
- Generaatori olemasolu korral kontrolli selle töötavust ja kütte piisavust.

Kanepi vallale lähimad avariitanklad:

- **Alexela AS** - Võru maakond, Võru linn, Kose tee 6
- **Circle K Eesti AS** - Põlva maakond, Põlva vald, Põlva linn, Kesk tn 43
- **Terminal AS** - Võru maakond, Võru linn, Röpina mnt 11

Kui sul hakkab kodus liiga külm, mine võimalusel lähedaste juurde või pöördu kohaliku omavalitsuse poole.

KÄITUMISJUHISED KANAPI VALLA ELANIKELE

Kodused varud

Hoia kodus toiduvaru, mida saad kasutada ka olukorras, kui sul pole kuumutamise võimalust. Abiks on ka grill, matkapliit või priimus, mille abil toitu valmistada. Sealjuures järgi kõiki tuleohutusnõudeid!

Toiduvaru võiks olla midagi sellist, mida sa ka igapäevaselt tarbid ning saad ringluses hoida. Ära unusta lemmiklooma!

Osa toidust võiks olla lihtsasti valmistatav ja pika säilivusajaga. Sobivad ka kohe tarbitavad toidud (konservid, kuivikud, küpsised, pähklid, müslibatoonid jne).

Pea meeles, et elavat tuld ei tohiks kunagi järelevalveta jätta ning põlemisel tekivad mürgised gaasid. Matkapliiti, priimust ja väligrilli kasuta ainult õues! Veendu, et kodus oleks taskulamp või muu alternatiivne valgusallikas (näiteks küünlad või gaasilamp). Patareide varu võiks samuti kodus olemas olla.

KÄITUMISJUHISED KANEDI VALLA ELANIKELE

Side ja sularaha

Kui elektrikatkestus kestab pikka aega, võivad töötamast lakata ka sularahaautomaadid ja kauplused.

- Hoida rahakotis pisut sularaha, millega saad maksta ka siis kui kaardimaksed ei toimi.
- Igaühel võiks olla varuks sularaha, et maksta ühe nädala hädapäraste kulutuste eest. Ka hoiupörsast võid leida vajaliku summa pisiostudeks.
- Hoida oma akupangad laetuna! Nende abil saad laadida telefoni või lampi, raadiot jne. Kasuta akupanka säästlikult ja vaid vältimatu vajaduse korral, nii pikendad nende tööaega.
- Side- ja elektri puudumisel oled olukorra arengutega kursis patareitoitel või dünamoga raadio abil. Alternatiivina saad kasutada ka autoraadiot (hoia auto kütusepaak alati vähemalt pooltäis). Pea meeles, et riik jagab infot ERR-i kanalites ning Vikerraadios.

KÄITUMISJUHISED KANEDI VALLA ELANIKELE

Pikaajalise elektrikatkestuse korral:

- Vee ja kanalisatsiooniteenus katkeb.
- Joogivesi tagatakse mahutitega: Kanepi Gümnaasiumis, Põlgaste Raamatukogu - Külaseltsi ja Krootuse Raamatukogu - Külaseltsi majas
- Üldhariduskoolides õppetööd ei toimu.
- Lasteaedades õppetööd ei toimu.
- Kerksuskeskus avatakse vastavalt vajadusele Põlgaste Raamatukogu - Külakeskuses. Kerksuskeskus on hoone, kuhu on inimestel võimalik ulatusliku kriisiolukorra ajal koguneda, et saada infot, viibida soojas ja valgustatud ruumis, kasutada vett ja tualette. Kerksuskeskusest saab kriisi korral ka informatsiooni ja käitumisjuhiseid, kui sideteenused ei toimi.
- Coopi kauplused jäävad suletuks.
- Apteekidest jääb avatuks Kanepi apteek, Turu 1
- Tanklatest jäävad avatuks Kanepi vallale lähimatest Alexela AS - Võru linn, Kose tee 6, Circle K Eesti AS - Põlva linn, Kesk tn 43, Terminal AS - Võru linn, Röpina mnt 11